

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferenc-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

B rmentlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35., illetve Ki-pást-tér 4. sz. alatt
R Vozary Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmény-, nyiltér- és egyéb felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasabos pottisor terfoglata 6 kr.
Bélyezdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czékora-féle házban, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetési pénzek legezelszerűben posta-utalvány úján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Két levél.

Annak idején említést tettünk arról, hogy Gömör-Kishont t. e. vármegyék közönsége mult év december havában tartott közgyűlésén bold. em. Batthyány Lajosné szül. Zichy Antónia grófnőnek elhunytá alkalmából, fiához gr. Batthyány Elemérhez részvétiratot intézett, — ugyane közgyűlés báró Kemény Gáborról, ugyis mint gömörmegyei birtokosról a legmelegebb részvét hangján emlékezett meg. Ezen részvét iratokra érkezett válaszok vármegyénk közönségének folyó hó 9-én tartott közgyűlésén olvastattak fel. Az első részvét-iratra, melyet Ujházy Lajos megyei főjegyző szerkesztett, a következő válasz érkezett:

„Tekintetes Bornemisza László Alispán urnak.

Rimaszombat.

Tekintetes Alispán ur! Boldog emlékü édes anyámnak, néhai özvegy gróf Batthyány Lajosné szül. Zichy Antónia grófnőnek elhunytá alkalmából Gömör-Kishont t. e. vármegye mélyen tisztelt közönsége által Rimaszombatban mult 1888. évi december hó 12-én tartott közgyűléséből hozzám intézett részvét-nyilatkozatot hálás érzéssel vettem.

Még mult év november hó második felében Afrikában utazván s onnét e napokban érkezvén vissza a fővárosba: csakis most vagyok azon helyzetben, hogy boldogult édes anyámról való kegyeletes megemlékezésükért s irányomban kifejezett azon szives részvétükért mélyen érzett hálámat és köszönetemet kifejezhessem. kérvén tekintetes Alispán urat, hogy ezt a nagyérdemű közönség előtt tolmácsolni méltóztassék.

Hazafiai üdvözléttel

Budapest, 1889. május 4.

Batthyány Elemér, s. k.“

A Lukács Géza megyei első aljegyző által szerkesztett második részvét-iratra az elhunyt

nagyérdemű volt miniszter öcsese következőleg válaszolt:

„Gömör-Kishont t. e. vármegye t. Közönségének.

A hálának mély érzetével vettem Gömör- és Kishont t. e. vármegyék közönségének azon meleg hangon tartott megemlékezését, melylyel néhai bátyám Br. Kemény Gábor, mint a kormány tagjának és mint az igazak egyikének emlékét mult év december hó 12-én tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyvében megörökíteni kegyeskedett.

Egyszersmind legyen szabad nekem legőszintébb köszönetemnek adni kifejezést úgy agg édes anyám, valamint magam és testvéreim nevében is, a részvét azon megható nyilatkozatáért, mely ama feükkölt sorokban foglaltatik, melyekben engem, a megye említett határozatáról értesíteni méltóztattak.

Melyek után maradtam Gömör-Kishont t. e. vármegyék közönségének alázatos szolgálja

Br. Kemény Gejza.

Kelt Csekelakán, 1889. év június hó 5-én.“

Megyebizottsági közgyűlés.

A lapunk mult számában közlötték kiegészítésül, a megyebizottság folyó hó 9-én tartott közgyűlésének következő közérdekű határozatairól értesítjük olvasóinkat:

Az alispáni jelentés egész terjedelmében felolvastatván, tudomásul vétetett. — A megyei törvényhatóság által készített közmunka szabályzat, a minisztérium részéről jóváhagyatott, ezzel kapcsolatban a közgyűlés megyei főjegyzőt megbizzza azzal, hogy az összes közmunka szabályzatokat gyűjtse össze s azokat kinyomatva füzetekben boeassa közre. Gömörmegye monographiájára vonatkozólag, elhatározatott, hogy az alispán erre nézve — az illető szakemberekkel való érintkezés után — a jövő közgyűlés elé javaslatot terjessen; az élénk historiai multtal bíró s nem egyszer fontos politikai tényezőként szereplő vármegyének monographiája a magyar történetirodalomban már régen érzett hiány, melyen a megye közönsége akként vél miha-

marabb segíteni, hogy az alispán sikeres eljárása következtében a monographiát már a millenniumra készítetteti el. A m. kir. belügyministerium azon rendelete, hogy jövőre minden község — bírāja útján — tartozik a közpénzeket a központba beküldeni, tudomásul vétetett. Az eddigi eljárás szerint a községek a szolgabíráknak számoltak be, kik jelentésüket 48 óra alatt terjesztették be a központba s így tulajdonképen öt járási szolgabíróval kellett elszámolni, — az újabb ministeri rendelet szerint azonban 287 községi bíró számadását kell a központban ellenőrizni, a mi mindenesetre újabb megterheletés a megye központi tisztikarára nézve, mivel megfelelő munkaerőről a ministerium csak annyiban gondoskodott, hogy egy új dijnoki állomást engedélyezett a házi pénztárban eszközözendő megtakarítás terhére. — A tiszolcz-poprádi hadászati ut évekkel ezelőtt a megye kezelése alá kerülvén, azt a megye úgy vette át, hogy csak azon összeg erejéig gondozza, a mennyit a minister arra utalványoz. Azonban 1884. óta 1791 frt 27 krnyi oly elkerülhetetlen kiadás történt, mely a ministerium által még nem utalványoztatott ki. Megyei alispánnak az említett költségek kiutalványozására vonatkozó kérelme oly viszonyvállalással érkezett vissza, hogy a ministerium a kért összeget kiállításba helyezi ugyan, de végleges határozatot csak akkor ígér, mikor az általa a számadásra tett némi nehézmények el lesznek osztatva; miután az említett költség még sem utalványoztatott, — azon okból mert a tárcza már ki van merítve — a közgyűlés elhatározta, hogy felterjesztés útján kérelmezi az utfenntartási költségek multra vonatkozó összegének is költségvetésileg való biztosítását. Egy keresk. ministeri rendelet alapján elhatározta a közgyűlés hogy a sajó-püspöki hidon a vámszedés jogát életbelépteti a megállapított vámszedési tételek mellett, mely határozat kihirdetés végett járási szolgabíráknak kiadott. E szerint a hidon áthajtandó minden szarvasmarha vagy ló után fizetendő 1 kr. Szekérbe fogott 2 ló, vagy szarvasmarha után 3 kr., minden további befogott állat 1 kr., 10 juh 1 kr., 5 disznó 1 kr. Bármiféle szopós állat vámdíjmentes. — A földm. ministerium rendelete alapján az egész megye területén megállapítottak a marhahajtó utak, ezen utvonalak kimutatása közhírreléttel végett járási szolgabíráknak kiadott. — Nagy-Bőcze és Jolsva városoknak az állatorvosi állomások rendszeresítésére vonatkozó határozatai jóváhagyattak. Tekintettel arra,

TÁRCZA.

Poetai panasz. . . .

Hiába: csak nem megy ez ének
Mind hasztalan próbálgatom,
Mind hasztalan gyöngyözik, izzad
Verejtékülte homlokom. —

Hasztalanul hívom segédül
Apollt, s a mennyi múzsa van,
Hallgatnak ők, a jó dalisten
Maga is ásit álmosan. —

Erdő, mező, a völgy s a róna,
Virág, levél, pacsirtadal,
Hiába; mint hiába a nyár
Ringó kalász hullámaival. —

Nem hat ma meg, és dalra nem kelt
Sem ez, sem az, sőt összevesz
Fejembe eszme, gondolat, mind.
Töprekedem, a méreg esz. —

Járók ki s be, nézek az égre.
Töröm fejem, elmékedem,
Tán egy dicső magasztos eszmén?
Nem! egy kis bárány fellegen. —

Írnék; — miről? zengnék; mi a köt?
Ah befanyar, unott vagyok. —
Megénekelve már ezerszer:
Nap, hold s az égi csillagok. —

A természet ezeryi bűja,
Völgyön, halomon, bérz tetején.
Pacsirta hang, méla kakuk szó:
Ebből se lesz hát költemény. —

Eh! mit törődöm! sutba lant ma!
A nyár csupán élvezni jó

Hús árny alatt, nem verselésre, —
Nem a poetának való. —

Borsody Béla.

Szemelvények

híres írók, nagy emberek műveiből s jeles mondásaiból.

1.

A tapasztalás semmit sem ér a nagy, tuibuzgó mozgalmak alatt.

Ha az Isten, valójában egy rajtunk kívül álló valóság, akkor az, ki azt hiszi, hogy Istennel különös viszonyban van: látnok visionaire).

Minden eszme, hogy sikerre vergődjék, áldozatokat igényel, az élet harcából moesoktalanul kivergődni nem lehet.

A mit Jézus alapított, mi munkájában örökre fenn maradand, levonva a tökélytelenségeket, melyek az emberiség által valóított minden dologhoz hozzá tapadnak, az a lélek szabadságáról szóló tan. Renan Ernő.

2.

Azon állítás, hogy az ember természettel szabad, teljesen helyes, mihelyt nem akar egyebet jelenteni mint azt, hogy az embernek: belső természete, vagy — mint mondják — fogalma az, hogy szabad legyen, de egyáltalában hamis, ha azt akarja jelenteni, hogy az ember mint természeti lény, — tehát természetisége által, s így azon állapotában szabad, melyben szellemiségét még nem érvényesítette.

Az embernek, ily természeti állapotáról inkább az áll, hogy az, a teljes szabadtalanság lenne, melyben az ember, az egész külvilág által számtalanképp korlátoz tatnék; továbbá az, hogy mint már Hobbes kimutatta, az ily természeti állapot, mind neknek mindenek elleni harca tartoznék lenni, miből ismét szükségkép az ur és szolga közti viszony fogna kifejlenni; miként ez a tapasztalás által is igazoltatik.

A szabadság nem a külröli határozatás és függésnek hiánya csak, hanem inkább ezek tagadása, és így nem levőleges, hanem állítólagos jellemű.

Kerkápoly Károly.

3.

A gyermekben fekszik mindig esirája a férfi legszébb teteteinek, s a kebel, melyet tiszta lángok oltárának szentelt a végzet, a gyermekkor boldog benyomásait közt fejlődik erőssé. Br. Eötvös József.

4.

A mit a nő akar, azt az isten is akarja, a küzdés meghosszabbíthatatik, de a kifejlés kétséget nem szenved. Montepin.

5.

A tiszta szerelemnek halála: a kétely és gyanu, orgyilka: a csalódás.

A szerelem olyan mint a költészet.
Egy önérzetében nyugodt szív boldogsága többet ér a föld minden esal-érdekeinél. Dózsa Dániel.

6.

E föld nagy: mint a hatalom, mely azt alkotá, szép: mint a gondolat, mely e hatalomnak irányt adott. Nagy Ignác.

7.

Ha a szabadság nem mindenek előtt életszokás és szivbeli szükség minden polgárnál, akkor a legtökéletesebb és legszabadabb alkotmány sem egyéb veszélyes agyrémnél; a spanyol Amerika példája ezt eléggé bizonyítja. Labulay.

8.

Hugo Viktor így jellemez egy Napoleonista kapitányt: „A kapitány jó katona volt bár, ki az egyenruha viselésében öszült meg, de zászlója a hazát, a fegyelem a törvényt képviselte előtte. Karja vasból, feje fából, sem nem ember, sem nem polgár, a becsületet nála a tábornok vállrojtja képviseli. — Beszélhet nekik bárki politikai kötelességekről, a törvény iránti engedelmségről, az alkotmányról, ők azt nem értik. Vajjon mit ér az alkotmány, a legszentebb jog, összehasonlítva azon három szóval, melyet egy káplár a kiállított ör fülébe súg. Adjatok neki mérleget kezébe, az egyik serpenyőbe tegyék az evangéliumot, a másikba a napi parancsot. A káplár többet fog nyomni mint az Isten.

hogy a megye területén minden rendezett tanácsú város rendszeresítette az állatorvosi állomást, e tárgyban a közgyűlés Rimaszombat városához is rendeletet intézett. — Végül Alispán elnöke alatt az öt járási főszolgabíróból, Farkas Ábrahám előadóból és Lukács Géza megyei első aljegyzőből álló bizottság küldött ki a járási területeken működő állatorvosi állomások rendszeresítése tekintetéből szabályrendelet alkotására.

A hazai kisdedek élete.

Az országos kisdednevelési kiállítás bizottsága felkérte Xántus János urat, a m. nemzeti múzeum ethnographiai osztályának őret, sziveskedni a kiállítás számára szász és sváb gyermekgondozási tárgyakat, és gyermeköltözeteket beszerezni.

Xántus ur megfelelt a bizottság óhajának, s nemcsak szász és sváb tárgyakat, de azonkívül román, sokác, bolgár és rábaközi magyar tárgyakat is gyűjtött, a vallás és közoktatási miniszter ur ő exzellenciájára megengedte, hogy ezen gyűjtemény egészen felállítható a küszöbön álló kisdednevelési kiállításon.

A gyűjtemény a fent említett 6 nemzetiségből, magában foglalja a bölesöket teljes ágyuműfelszereléssel, pólyababákat, 5 éves leánykák és fiúk teljes öltözékét, azontul készülékeket járni tanulásra, s más egyébeket is, a mi a gyermekek korai gondozására használatni szokott a különféle nemzetiségek által.

A gyűjtemény az illető nemzetiség azon lakhelyeiről szereztetett be, mely központnak tekintendő, s hol a házi ipar fődözi még legnagyobb részben az ethnographiai tárgyakat, csak részben tűnt el még, s mai napság is használatban van.

Mint hogy ily népies viseleteknek esakis úgy lehet gyakorlati értéke, ha azok kellő összeállításban szemlélhetők, a bizottság elhatározta, hogy babákat készített papír maché arcokkal és kezekkel, s azokat felöltözteti a múzeum népies öltözeibe, s úgy állítja ki.

Ezen kis gyűjtemény ekként felállítva, igen érdekes és tanúságos lesz, mert meg fogja mutatni, mely nemzetiségek olvadnak be és minő mérvben, az ugynevezett polgárosodott és civilizált öltözék viselőik tömegébe, s melyek azok, melyek még ragaszkodnak az ő nemzeti és festői ruházataik fentartásához.

Meg fogja a gyűjtemény azt is mutatni, minő öltözködarabok állíthatnak ki még ma is tartós, szép és festői házi ipar útján, s melyek azon öltözetekkel, melyek már silány gyáripar segítségével pótolhatók oleosságuk miatt.

Ezelőtt egypár évtizeddel még az egész népies viselet kellékait a házi ipar fődözte, ma azonban igen sok ezek már kihaltak és letűntnek tekinthető, a mennyiben olelő, silány, és részben egészen eltérő izlésű bolti cikkekkel pótolhatók, s így a nép — az ethnographia keretébe tartozó — ezen szükséglete nagy módosításon és változáson ment át.

Egészben és lényegében azonban az eredeti típus mindenütt még megvan, s azért eleve is figyelmeztetjük a tisztelt közönséget a kiállítás

ezen érdekes gyermekbabák csoportjára, mely figyelmét és érdeklődését kétségkívül nagyban lekötöni fogja, s mindenki látni fog ottan gyermekbabákat oly öltözetben, minőket még nem ismer, úgy előtte szokatlan látvány leendő és meglepő a különféle nemzetiségek bölesői, melyek csak most állíthatnak ki tömegesen és együtt.

Erdekes látvány lesz a sok pályázott bábú is, s áttekintést fognak nyújtani, hogyan pályázzák be a különféle nemzetiségek a csecsemőket, hogyan kötik be, s miképpen öltöztetik azokat. Ezek közül több igen feltűnő, gazdag és szép látványt fog nyújtani.

Csak azt lehet sajnálni, hogy sem idő, sem kellő anyagi eszköz nem állott rendelkezésre, hogy az egész országból össze lehetett volna szerezni egy rendszeres és teljes kiállítást ezen keretben, de így is, a hogy van — úgy hisszük — a közönség tetszését nagy mérvben meg fogja nyerni, s figyelmét lekötöni.

Egyes ügybarátok különben igyekeztek ezt a hiányt kipótolni s a kiállításra hasonló tárgyakat küldeni be. Bende Imre püspök Besztercebányáról küldött gyermekbölesőt s játékszereket, Bogdán Lajos Károlyvárról horvátországi hasonló tárgyakat, Bartók Lászlóné békés-esabai gyermekszoba összes berendezését, Gyarmathy Zsigáné egy kalotaszegi viseletbe öltöztetett babát. Odor Emilia több dunántúli gyermekruhát s játékszert stb.

Közgazdaszat.

Gömörmege repeze termelése.

A mult napokban szállítottam meg egy uri ember által, hogy miért nem „énekelek“ meg valamit a „mi“ lapunkban, mely oly sok gazda kezén fordul meg. S bár azt tartom, hogy csak jó énekes lépjen fel, ily sölő biztatásra, mégis kezembe fogom a tollat, hogy egy épen nem tréfára veendő terményről írjak, s ez a repeze.

Egy annyiszor elköptatott melódiával kezdem s ez: nem vagyunk megelégedve sem a búzaárával sem a termelt mennyiséggel. — Nem a terület kicsinyiség itt a baj, hanem a holdankint nyert hozam! S lehet-e ez utóbbin csodálkozni, ha a folyton hangoztatott „vetés forgók“ behozatala daczára, a földek nagy része minden 3-ik évben búzával lesz bevetve; sőt a búza vetések térileg nagyobbodtak a kapás növények rovására, s a szarvasmarha létszám pedig ugyanaz maradt, mint volt.

Régóta tudjuk, hogy a ki akarja a czélt, annak akarnia kell az eszközeit is. — Jobb talaj előkészítés, jobb igás erőt, — ez több takarmányt tétel fel, vagyis egyikből nő a más. . . .

S a repeze? ez is egy a többek között melyet czél-szerűen lehet beékelni, mert bár sok tápanyagot kíván, mégis igen jó előnövény a búza előtt. Ő maga is porhanyásra készített földbe érzi valódi otthonát, s ha elbekerodhatik, kiöli a gyomot, tisztán hagyja maga után a földet: korán kerül le a földről s így még utánna buza vetésig 2-szer szánthatunk. — S a mi még fontosabb a gazdák előtt, korán hoz pénzt a konyhára aratást megelőzőleg, mikor pedig igen is elkelő; kétségbe vonhatlan, hogy családonyi termény, s többször kellemetlenül; de 10 évi átlagnak m/m. holdanként felvehető, mely esetben pénzhozama egyenlő a búzával.

Sajnálom, hogy nem hivatkozhatom specialis számokra, hogy mennyi hozamot adott ez időn, de nem teszem azért, mert hallomás utáni adatok nem megbízhatók. Termelése helyett inkább vetését hozom elé, mely augusztus hó dereka táján eszközendő, fekete ugarba vagy zöld ugarba takarmány után. S itt a esakis buza-

fejében él, a szem, és fül, a homlok és a száj. azt semmi földi hatalom nem semmisítheti meg. — Nemsokára elválnak önöktől, higgyenek annak az embernek, kinek koponyája sok mindennel jött érintkezésbe. — A tudomány még számos felfedezést teendő a földön, azonban mindannyiszor téved, ha nem áll egy fényes ideál szolgálatában. Hugo Viktor.

9. Van az emberiségnek egy zsarnoka: a tudatlanság. — E zsarnok nemzette a királyságot, a hamis hatalmat.

10. Jognak szabad haragudni, és a jog haragja, a hatalás egyik eleme.

11. A francia forradalom, az emberiség legfontosabb lépése Krisztus megjelenése óta.

12. Az ártatlanság rongyok között is oly felséges, mint a lilium világos czimer alatt.

13. A forradalom az emberi nem egy óriási igenlése.

14. A halaeásnak istent kell hinni. — A jónak nem lehet gonosz szolgálója. — Az Istentagadó rossz vezetője az emberi nemnek.

15. Óh te! óh eszmény! esután te létezel! A végtelenség van. Ott van. — Ha a végtelenségnek nem volna énje, akkor az én volna határa, és nem volna végtelen, vagy más szókkal nem léteznék. — De létezik.

16. Tehát van énje. — A végtelenség ezen énje az: Isten.

17. Emberben az osztrigától a sasig, a malacztól a tigrisig, minden állat képviselve van. Néha több állat is egyszerre.

18. Bárhogy, bármiként messük, faragjuk is életünk titokzatos tönkjét, a sors sötét ere, mindig előtűnik azon.

termelők szintén egy sóhajjal igazat adnak, hogy kevés vető-mag kell belőle! Egy cat. holdra, ha sorvetővel vetjük 45 cm. sortávoban elég 3—35 kg. mag; s ez a buza vető-mag árával szemben elenyésző esekélyesség. S még azok is, a kik sűrűn vetik, elvetnek 10 kg. = 1 frt 30 kr. míg 120 liter buza = 6—7 frt.

Ugy látszik, hogy Gömörmegeben egy-egy uttörő gazda ember, ennek termelését meg Rimaszombat környékén is állandó előirányzatba vette, s ha azok száma szaporodik akkor az én énekem is jöre hosszabb leendő. G. M.

A közönség köréből.*)

Igen tisztelt Szerkesztő úr! A „Gömöri Hírlap“ folyó hó 10 én megjelent számának a városi közgyűlésre vonatkozó tudósításában esekély személyemmel is foglalkozván, oly tudósítást közöl, melyet szó nélkül nem hagyhatok, mert abból az tűnik ki, mintha én esupán a párisi kiállításnak közművelődési szempontból való tanulmányozására segélyt kérendő — folyamodtam volna Rimaszombat városra tek. tanácsához majd képviselő-választmányához, — méltóztassék t. szerk. ur megengeni, hogy erre vonatkozólag becses lapjában a valódi tényállásnak megfelelő felvilágítást megadhassam.

A „Természettudományi Társulat“ 1000 frtos növénytaní nyílt pályázata alkalmából „Gömör- és Kishont t. e. vármegye florisztikai ismertetése és az edényes virágtalan és phanerogam flórájának kritikai enumerációja chromo és grafikai illusztrációkkal“ cz. munka részletesen kifejleszt tervezetével én is pályáztam. Tekintettel azonban egy felől a kitűzött összeg esekély voltára, másfelől a figyelmet érdemlő ajánkozások nagy (15) számára, a választmány egyenes megbízást nem adhatott, de határozatilag kimondotta, hogy a kézirat elkészültével igyekezni fog módot találni, hogy a munka megjelenhessek, (l. a megbízó levélen kívül a „Természettudományi Közöny“ folyó évi (238-ik) júniusi füzetet, 286. oldal.) — A három egyenes megbízatáson kívül, Hazslinszky Frigyes ismert auctoritas, dr. Pantocsek József főorvos és dr. Istvánffy Gyula egyetemi magán professor indirect megbízatása mellett engemet is ért az a kitűntető bizalom, hogy a fentemlített tervezet kidolgozására fel lettem szőlítva.

Tekintettel ama erkölcsi kötelezettségre, a melyre a k. m. Természettudományi Társulattal szemben megénk phytogeographiájának és flórájának egy könyvben való megírására vállalkoztam, továbbá tekintettel arra az életbe vágó és különösen én reám nézve épen nem esekély fontosságú kérdésre, hogy a Cortusák magánrajzát — mint a mely értekezésem iránt dr. Haynald Lajos kalesai bíboros érsek Ő Eminentijára is egyenes érdeklődését fejezte ki, miután ennek a megírására a legtöbb és legbeesesebb anyagot épen az ő világhírű gyűjteménye szolgáltatva — a külföld és nevezetesen a bécsi „Hof-Museum“ és a párisi „Jardin des Plantes“-ban hasonló tanulmányokat téve, a megfelelő kiegészítéssel, elvégre es idejében megírhasam, — folyamodtam szülővárosom tek. Tanácsához, majd ennek visszautasító határozata után a tek. Képviselő-Választmányhoz oly segély adományozása végett, hogy a fentebb vázolt czél elérése mellett első sorban is megénknek tüzetesebben átkutatthassam és a párisi kiállítás szakbeli tanulmányozása mellett, az ugyanott megszerzendő tapasztalatokat, megénk növénygeographiájának ismertetése érdekében is felhasználhasam, hogy készülöben levő munkám a tudomány modern kívánalmainak lehetőleg megfeleljen.

Midőn ezt a lépést, fáradozásaimnak legesekélyebb sikere nélkül, egyenesen a fővárosi szakkörök helyes tanácsa után indulva — megtettem, el nem hallgathatom, hogy csak az imént is a vármegyei gazdasági egyesület kiadásában, a magy. orv. és természet vizsgálat XXIII. nagy gyűlésén hg. Bathány 100 drb aranyával kitüntetett pályamunka jelent meg, mely Vármegye növény-földrajzát és flóráját tárgyalja.

Gömör flórájának érdekében kifejtett munkásságom

*) E rovatban közlöttekért sem tartalmáért nem vállal felelősséget a Szerk.

Más a bölesek, más az ügyesek munkája. Hol csak ügyesség van, székszerszerűleg kicsiségnek is kell lenni. Azt mondani ügyesek, annyit tesz, mint azt mondani: középszerűek. — Azt mondani államférfiak, néha annyit jelent: gazemberek.

Forradalomnak alkalmával, nem a nép a lázadó, de a király.

A forradalom épen ellentéte a lázadásnak. Minden forradalom mint természetszerű tökéletesedés önmagában már jogszerű, bár ha azt álforradalmárok be is szennyezik.

Egy ágyu golyó csak 600 mértföldnyire megy óránként, a világosság 60000 mértföldnyire megy minden másodpercében. — Ebben áll Jézus Krisztus fölénye Napoleon felett. Hugo Viktor.

12. Gazdag, szegény, rémitő dolog. Innen ered minden zürzavar. A szegények gazdagok akarnak lenni. — Ezen fordul meg a világ sorsa.

13. A ki gondolkozik, annak czélja van, de a ki álmodozik, annak nincs.

14. Egy ember, aki a karzatról letaszítva, egy püspökre esett, nem halt meg, így kiáltott fel! „Lám, még egy püspök is jó néha valamire.“

15. Az 1793-iki események, e roppant művek, nagy s félelmes szerzőjének csak egy neve van: az Isten. — S egy álarcza: a végzet, — Robespierre hitt az Istenben. — Tény.

16. Forradalomban kárhozhatni vagy magasztalni az embereket az eredmény miatt, csak nem annyit tenni, mintha a számokat magasztalnók vagy kárhozhatnók, az összeg miatt. — Aminek meg kell történni, megtörténik, aminek át kell viharzani, átviharzik.

17. A lelkiismeret lehet óriás, s abból támadt: Sokrates, és Jézus. — De lehet törpe is, s Atrousokat és Judásokat szül. Hugo Viktor.

Ugyancsak Hugo mondja 3-ik Napoleonról: „Vágyott a nagy bűnök hirhedsége után, hasonló akart lenni a legrosszabbhoz. A borzadályt keltés utáni ezen törekvése, külön helyet biztosít neki a zsarnokok állatseregletében. — Tolvaj volt, ki zsvány névre vágyott, — kis Nero, ki óriási Lacenaire-ré fuja fel magát.

Hugo Viktor.

9.

Minden tudomány, melynek az ifju törekvő lelkével birtokába jutott, értéktelen ismerethalmaz, ha nem ad annak életet az a nemes törekvés, hogy a lelki képességek által egy kedves nőnek szerelmét nyerje, s tartsa meg, és biztosítsa magának ez által a boldogságot.

10. Olyan a szerelem a szívben, mint a virág töve a földben; ha felhuzzuk ezt, felszaggatjuk vele a földet is, melyből életét vette.

11. A nők szellemi műveltségétől függ a férfiak bölesége. A természet a nők által irat a férfi keblekbe. „Csendes órák“ szépirodalmi lap.

10.

Meghalni annyi, mint beköltözni az örök életbe. Csupán a virágok millióit kell tanulni hivnom, melyek bámulatba ejtenek sugárzó színfóniájukkal, s e világmilliókon tul vajjon mi fekszik? A végtelenség, és ismét a végtelenség. Ha Isten nevét ejtem ki, önök nehányának, — kik nem hisznek Istenben, — mosolyt esalok ajkára.

Miért nem hisznek önök Istenben? Mivel a természet ős erejében hisznek. Azonban mi a természet? Isten nélkül parányi homokszem. — Annyit jelent ez, mint a dolgokat esekély oldalukról tekinteni, mind a nagy vakít. — En azonban a nagy oldal mellett vagyok. — Mi a föld? Böleső és sír. . . . Valamint azonban ős története van a bölesőnek, ugy van kisugárzása a sírnak: esukott ajtó a földre nézve, nyitott kapu a sejtett világok felé. — Igen uraim! bármiképpen legyek arról meggyőződve, hogy holnap vagy tíz év múlva eltemetnek, érzem azt az egvet, hogy nem tartanak meg idelent; az önök hat láb földje nem terít fölém éjszakát: az önök földi férgei csak mulandó részemet emészthetik meg; ami azonban a

a fővárosban több méltánylásra talált, mert p. o. tavaly azon körülmény, hogy az egyetemi növénytanítást intéző részéről megbízattam, miszerint dr. Kerner Antal lovag egyetemi tanár által dirigált „Flora Austro-Hungarica exsiccata”-ja számára megyei flóránk kiválóbb és ritkább növényeit felkutatassam, illetve a földkereség kiváló botanikusai és botanikai intézetei részére 100-100 példány-számban beszereztem. — azon helyzetbe juttattam, hogy büvirlataimban megszakítást nem szenvedve, a nevezett intézet igazgatóságára részéről kapott segélyvel gömöri utazásaim költségeit fedeztettem.

Miután az említett hírlap az ügyet a személyes önérték megsértésével nyilvánosságra hozta, szolgáljanak e soraim a magam jogos igazolására, midőn igaz törekvéseimben a legtisztább szándék vezérelt.

Mely tisztelettel lévén — Rimaszombatban, 1889. július 14-én. — T. Szerkesztő urnak aláztos szolgálója:
Richter Aladár, tanár-jelölt.

Helybeli hírek.

A rimaszombati pénzügyigazgatóságról az „Egyetértés” a következőleg nyilatkozik: Működésének köre kiterjed Gömör- és Kishont vármegye területére. Pénzügyigazgató: Netkovszky Adolf pénzügyi tanácsosi ezimel és ranggal felruházott pénzügyi titkár. Pénzügyigazgató helyettes: Torony György pénzügyi titkár. Titkár: Szabó Sándor. Fogalmazók: Vladár Endre, Szolcsányi Gyula, Bruckner Ferencz, Garai Sándor. A nyilvántartás biztosai: Madarász Pál fogalmazó, Szakáll Lajos fogalmazó. Kiszámlázó irattárral bano irodatiszt: Náray Vilmos. Vezető számtiszt: Tell Vilmos. Számtisztek: Chrenkó Árpád, Pollyák Pál, Veres Lázár, Székely Gyula. Irodavezető: Szabó Vilmos. Irodatiszt: Homolay Gábor. Állami végrehajtók: Zsigárdy Lajos, Básty Bertalan, Tarnok Lajos.

Dr. Bernáth István min. titkár, orsz. ipariskolai felügyelő, néhány napra városunkba érkezett rokonai látogatására.

Látogatás. Városunkat az iskolai szünet idején is többen kerestek föl. Így többek közt Kottovics Győző trsztenai kir. kath. gymnásiumi tanár, a ki igen jól érezte magát körünkben, s a ki nagyon kedvezően nyilatkozott városunkról s azt mondtotta, hogy Rimaszombat fejlődésben lévő, esinos városka, határozottan olyan helyek sorába tartozik, a melyek hivatva vannak a folytonos emelkedés és haladás mellett nagyobb jelentőségre tenni szert. Igen nagy elismeréssel nyilatkozott a „Széchenyi-kertről is, a mely vetekedik sok nagyobb város hasonló czélú mulató és szórakozó helyével.

Tánczvigalom. A Sárospatakon tanuló gömöri ifjuság vasárnap, e hó 14-én sikerült tánczvigalmat rendezett a „Széchenyi-kert” köröndjén. A nemes tanuló ifjak a felállítandó „Tompaszobor” alapjának gyarapítására mulattak s törekvésüket a körülmények figyelembe vételével a legszebb siker koronázta. Igan sok tánczosnó és tánczos jött a vidékről, s a mi ritkán szokott megtörténni: senki sem árult petrezselymet. Mert városunkban ez idő szerint két anyi a leány, mint a fiatal ember, s a legtöbb tánczvigalom e körülmény esőkenti a jó kedvet. Ezáltal nem úgy történt: a kedv magas hullámokat esapott — bár nem sokáig, mert hét óra tájban egy hirtelen kerekedett hatalmas zápor a furdőház szűk folyosójára kényszeríté a közönség egy részét, míg a másik rész a vendéglői pavillon verandáján szorongott, a sebes zápor megszüntéig. A kert köröndjébe visszatérni már lehetetlen lévén néhányan hazamentek, a fiatalok legnagyobb része azonban a nyári kaszinó nagy termében tovább is kedélyesen mulatott.

A vihar. A folyó hó 14-én este felé kitört vihar az egész országban óriási károkat okozott. Mire hozzánk érkezett, már kiöntötte mérget s összes ereje abból állt, hogy a villám kétszer hatalmasan leesapott valahol a sik mezőn. Erősebb volt a várgedei völgyben, hol a szélvihar hatalmas fákat esavart ki, s egy óriási nyárfa estében egy házat is összerombolt. A megeredt zápor jótékony hatással volt a régóta epeztő szomszúságban silylő vegetációra.

Térzene. A „Széchenyi-kert” köröndjén ezentul hetenként kétszer: kedden és esütörtökön, kedvezőtlen idő esetén a következő napokon lesz térzene. Eddig 93 aláírással van biztosítva e kedélyesnek ígérkező társas összejövetel. A kik még nem írtak alá, vagy a legnagyobb figyelem mellett is, talán tévedésből, erre fel sem szölitették, kéretnek Rárossy Gyula dr. ügyvéd urnál nevök feljegyzésére.

Mérgezés. Stech Kálmán helybeli jönevű kereskedőnek a szakácsnéja, nem tudni mi okból, megmérgezte magát. A gyorsan alkalmazott orvosi segítség némileg megszüntette a bajt.

Holdfogyatkozás. A folyó hó 12-én este beállott holdfogyatkozást, mely egész Magyarországon látható volt, sokan szemlélték nálunk is. A ritka égi tünemény 9 óra tájban kezdődött s egy óra múlva az ég tiszta kéjében uszó holdnak már csak fele volt látható. 11 órakor a csillagok pásztorja ismét teljes fényében pompázott.

Gyujtógató vasuti mozdony. Vasárnap délután a Tiszolcz felé menő személy, vonat mozdonyából kiguró szikrák felgyújtották Eshay Frigyes helybeli földbirtokosnak a vasuti vágányoktól nem messze halmozott búzáját. Mint egy öt kereszt égett el. Figyelmeztetjük gazdaközönségünket azon körülményre, hogy a vasuti vágányoktól 50 méter távolságon belül lerakott élel, vagy takarmány elégségeért, kártérítést sem a vasuti igazgatóságtól, sem a biztosító társulatoktól nem követelhet.

Országos vásár. A folyó hó 12-én és 13-án lezajlott országos vásár a kereskedelmi igényeknek nem felelt meg. Oly időre van tőve e vásár, melyben az aratás megyszerzte a legnagyobb sietséggel foly s így nem esodálkozhatunk azon, ha a kereslet és kínálat a lehető leglányhább volt. Az óriási hőségben legnagyobb forgalmat a sörös-kanesök körében láttunk.

A dobolás. Bármennyire haladt városunk a modern intézmények meghonosításában, annyira még nem jutottunk, hogy a közhirrételemnek a kidobolás útján való legprimitívebb módját kiküszöböljük. — Piripócon és Czoptelkén még megjárja a „mindenkinek tudtára adatik”, de egy oly városban, mely a kultura zászlóvivője egy egész vármegyében, talán már el is maradhatna. Minden élelnebb forgalmi pontra lehetne hirdetési táblákat alkalmazni, honnan az írás és olvasás

mesterségében járatos lakosok elolvashatnák a tudnivalókat. A ki pedig nem tud olvasni: tanuljon meg.

A gömörmegei közkórház működéséről a folyó év első felére vonatkozólag Dr. Löcherer Tamás jelentést tett az alispáni hivatalnak. E jelentés szerint tényleges bevétele volt: 13487 frt 26 kr. Kiadás 10924 frt 29 kr., maradvány: 2562 frt 97 kr. Beteglétszám: a a mult feléről ápolás alatt maradt 43 fi 41 nő = 84. felvétetett a folyó évben 223 fi, 146 nő = 369. Az ápolat közül 189 fi 125 nő = 314. (6 $\frac{8}{10}$ %), gyógyulatlan távozott 5 fi, 5 nő = 10 (2 $\frac{2}{10}$ %). meghalt 18 fi 11 nő = 29 (6 $\frac{4}{10}$ %). — továbbra is gyógykezelés alatt maradt 39 fi, 35 nő = 74. (16 $\frac{3}{10}$ %). Megjegyzendő, hogy a kórházba 3 egyén haldokolva vitetett.

Elszámolás. A Sárospatakon tanuló gömörmegei ifjak által folyó hó 14-én rendezett nyári tánczmulatság bevétele volt: Belépti díjakból 42 frt 90 kr. Felülfizetésekből 15 frt 10 kr. Egy torta kisorsolásából 10 frt 55 kr. Összesen 68 frt 55 kr.

Kiadás: Zenészek, rendőrök, felszolgáló személyek nyomtatvány stb. díjában 28 frt 82 kr. Tiszta haszon 39 frt 73 kr.

A felülfizetésekhöz hozzájárultak: Alexay István 3 frt. Kovács Lajos ügyvéd 3 frt. Madarassy Dezső 60 kr. Marton János 60 kr. Dr. Löcherer Tamás 60 kr. Dapsy Viktor 60 kr. Baksay István 60 kr. Zsigárdi Lajos 60 kr. Kovács Lajos 60 kr. Vékey Zoltán 60 kr. Szabó József 60 kr. Tóth Kálmán 1 frt, N. N. 60 kr. N. N. 20 kr. Rábely Miklós 20 kr. N. N. 20 kr. Dr. Veres Samu 1 frt 50 kr. = 15 frt 10 kr. Rakottyai Danóné egy művészi kivitelű tortát ajándékozott, mely kisorsolatván a nemes ezétra 10 frt 55 krt jövedelmezett. Fogadják a nemes szívű felülfizetők, valamint a szép jövedelmet hajtó tortát adományozó hölgy, a rendezőség hálás köszönetét.

Vármegyei ujdonságok.

Esperességi közgyűlés. A gömöri ág. ev. esperesség f. hó 24-én tartja rendes évi közgyűlését Nagy-Rőczén, melyet ugyanott 23-án az esperességi gyámintézeti közgyűlés, és utána az előértekezlet megtartása előzi meg.

A rimaszéc-i járás területére gazdasági tudosi túl a leköszönt Valovics Ferencz helyére Horváth Józsefet sikerült megnyerni, kinek kinevezése közelebről várható.

Névváltoztatás Kohn Adolf nagy-kanizsai illetőségű jelenleg roznói lakos, nevét belügyministeri engedéllyel „Kondor”-ra változtatta.

A gömörmegei ev. ref. tanítóegyesület e hóban egyik szakasi értekezletet Serkében Csorba Endre tanító házában tartotta. Ez értekezlet tárgyai közül kiemeljük Juhász János pélfalvi tanító felolvasását, a mely arról szölt, miképen lehet a családi ferde nevelést az iskolában orvosolni? Majd a tanítók termésbeli fizetésének beszedésmódjáról váltottak szót, s aztán kimondották, hogy a termés beszédetése végett az egyházi felsőbb hatóságot a zsinati törvény értelmében felszölitják. Később a tanítók nyugalomdíja megállapításáról tanácskoztak. Erre nézve Fülöp Benjámin rimaszombati tanító indítványa folytán a következő hat pontban állapodtak meg: „1-ször. Tegye magáévá az egyesület ama társjegyesület kérvényét, melyben a tanítók 30 évi hivataloskodása után teljes nyugalomdíjban részesítése kérelmeztek. — 2-szor. A tanítók teljes nyugalomdíját 400 frtban állapítsák meg. — 3-szor. Az özvegyek 150, az árvák egyenként 50—50 frt évi segélyben részesüljenek. — 4-szer. Az önhibákon kívül munkára testben vagy lélekben képtelenné lett tanítók — tekintet nélkül szolgálati éveikre, teljes nyugdíjban részesüljenek. — 5-ször. Azok a tanítók, kik a nyugdíj-törvény keletkezésékor korukra való tekintetből föl nem vettek a nyugdíjazandók közé, vétteszenek fel azon kötelezettség mellett, hogy az azóta esedékes jöletteket fizessék ki. — 6-szor. A nyugdíjazottak közé felvett, de a nyugdíj-törvény keletkezése előtt már hivatalt viselt tanítóknak szolgálati éveik, a tanítói hivatalba belépésüktől számitassék s nyugdíjösszegök egyenlő legyen a későbbben belépett tanítókéval.” Értekezlet után Csorba Endre látta el ebédvel az értekezleten jelenvoltakat. Az asztalnál ugyanevnek nevezett házigazda emelte fel poharát a jelenlévők lelkesedése közt Szöllösy István rimaszombati tanítóra, és mint a tanítók nesztörát éltette. Miután az értekezlet tagjai úgy szellemi mint anyagi dolgokban kellő bő részt vönek, széjjel oszoltak.

Furdőmegei ünnepély. Az aránylag nagy befejtéssel nemcsak atalakított de egészben ujja épített nagy-rözei furdő, mely előnyös fekvése, egészséges levegője és vize, valamint kirándulásokra alkalmas volta keletkezésében nyári tartózkodási helyül kiválóan ajánlható, jövő hó 4-én nyitattik meg ünnepélyesen. Az ünnepélyre már is nagy előkészületek tetettek s hisszük, hogy ugy az ünnepélyen, mint az üdülést kereső s ott hosszabb ideig tartózkodók között városunk is jelentékenyen lesz képviselve. — Az ünnepélyi sorrendje: Augusztus 3-án, este 7 $\frac{1}{2}$ órakor műkedvelői előadás a műkedvelők állandó színházában, a városi nagy teremben. Előadás után ismerkedési estély a városi fogadó kis termében. — Augusztus 4-én, délelőtt 8 órakor a városi önkéntes tüzoltóság nagy gyakorlata a város közterén. Délelőtt 11 órakor kivonulás a furdőbe s ott: a) a furdő megtekintése s a furdőről tartandó felolvasás; b) a műkedvelő társaság által rendezendő disztornázás. 1 órakor társas közebed. Ebéd után társas jötekok. 7 órakor a tánczmulatság megnyitása. Jó zenéről gondoskodva van. — (Elszállásolás es esetleg a tiszolczy állomáshoz küldendő kocsik iránt a rendezőség megkeresésére készséggel gondoskozik. sőt kéri a t. közönséget, hogy a rendezőség szolgálatát igénybe vegye. A szini előadásra a belépti jegyek ára 50 krtól 1 frt 50 krig. A közebed ára italokkal és zenével 1 frt 50 kr. — Belépti díj a tánczmulatságra 1 frt.)

Munkás mulatság. A nyustyai olvasztó munkásai által a rendes évi tanonezfelszabadítás alkalmából f. hó 14-én rendezett társas tánczmulatság, melyen az értelmiség is szép számmal képviselve volt, a váltakozva jöszö tüzoltó és cigány banda zenéje mellett, kedélyesen folyt le, kivéven azon kellemessé vált kellemetlenséget,

hogy estefelé a port nagy erővel felkavaró esős-szélvihar, sebes oszlásra kényszeríté a tánczókat és néző közönséget, de csak azért, hogy annak elmúltával a lehűtött levegőn fokozottabb kedvvel folytathassák a felbeszakadt mulatságot.

Uj könyvnyomda. Putnokon Gaertner Ignác odavaló lakos a megyei törvényhatóságához könyvnyomda — s ezzel kapcsolatban könyvkereskedés — felállítása iránt kérvényt nyújtott be.

Magyartalan feliratok. Dicselkedünk magyarságunkkal; sokat adunk arra, hogy a magyar nyelv, mely rohamosan halad az utóbbi időben, — mégis nyilvános feliratunkban még mindig csakugy hemzsegnék az orthographiai hibák. — Ennek oka legtöbbször az, hogy ahoz nem értő emberek végzik az epigraphia kontár munkáját. Nagy feltűnést keltettek nem régen a fővárosban a Deák-szoba fatális magyarságu feliratai, s mikor a sajtó felszólalása után vallatóra fogták a dolgot, küsült, hogy egy együgyű szolga tulbuzgalma helyéze a tárgyak fölé ezen magyarázó szavakat. Hihetőleg így van készítve a rimaszécsi járásban is az utrendi szabály, melynek crudelis helytelensége nevetésre ingerelne az embert, ha nem pirulna inkább a magyar orthographiával való ezen lealacsonyító gazdálkodás miatt. — Egyik falu végén a jelző tábla így inti az utast: **Jobra melőz**, másikon: **Jobra előz**, harmadikon: **Bara terj**, a negyedikon: **Balra haics, Jobra előz**, s az Isten tudná még hány s miféle rozsz változatban. Felhívjuk az illetékes köröket e szégyenletes tábláknak helyes feliratuakkal való kiserelésére!

Riadalom. Nagy riadalmat okozott e hó 12-én a serkei határban egy 2 órakor Rimaszéctől Feled felé jövo tehervonat. A mozdony — szokás szerint — okáda a szikrákat, melyek a közeli tarlóra hullván, a rekkenő hőségben egy tábla földet mihamar lángba borítottak. A kint dolgozó munkás nép megrémülve futott a vész színelyére, de eszközök hiányában csak nagy nehezen tudott a pusztító elem fölött ur lenni. — A tarlótűz felemészített 3 kereszt búzát is. Nem ártana a gépezet uraknak ilyenkor kissé óvatosabbnak lenni.

Koldus csendélet. Tamásfala és Dasa közötti erdőszeben történt az eset, hogy egy zlatnói koldus egy polonkai koldus pájtását, előbb, illetve dulakodás közben hatalmasan elvervén, azt kifosztotta. A tettesnek aligha lesz kedve a vagyonszerzés e nemét folytatni, mert az ügybuzgó esendőség köteleességét teljesítve, átszolgáltatta megbüntetés végett a helybeli kir. ügyészségnek.

Szarvasmarharakodó állomás létesített a putnoki vasuti indóház területén, hová szakértőül a szolgabírói hivatal Járdánházi Dénes okleveles állatorvost bízta meg.

Ragályos betegségekről napról-napra veszünk értesüléseket, hogy x—y községben, lépfene, körömfájás, sertés-himlő, sertés-orbáncz, stb. jelentkeznek. — Helyenként előfordul, hogy a járványos betegség keletkezésének oka ki nem puhatolható s meg nem állapítható s a ragályos betegség esodálatos módon 2—3 községet elkerülve, a 4—5 ik községben jelentkeznek. — Mi oka lehet ennek? Igen sok: de egyik kiváló oka lehet az ugynevezett — olahcigányok vándorlása is. — kik rendszerint oly helyeket szeretnek felkeresni, hol ily betegség uralkodik s az elhullott marhák és sertések a dögterekbe elásatnak. Az oláh cigányok ezen hullát kikaparva, az olesőn szerzett húst és zsiradékot szekereiken szállítják vándor utaikon ide stova — ez által — különösen állomás helyeiken elhintik a ragályos esirát s megye és országszerte elősegítik annak terjedését. — Nem ajánlhatjuk eléggé ezen körülményt különösen a esendőségek figyelmébe, mint kik leglívátotabbak arra, hogy ezen cigány csapatok kocsiját s egyéb készleteit átkutassák.

Majdnem vasuti szerencsétlenség történt Várgedén a vasuti állomás közeleiben, amennyiben egy ló megbokrosodott, s neki akart szaladni a vonatnak, azonban nagynehezen mégis visszatartóztatták.

Vegyes hírek.

Elöléptetés: Makray László — Fornéth Jenő rimaszombati kir. törvényszéki elnök veje — a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségéhez főnökke nevezetett ki.

Lipóvcics Alajost ki pár évvel ezelőtt városunkban, mint tényleges szolgálatban levő tűzértiszt állomásozott, a pénzügyiminister miniszteri számtisztte nevezte ki.

Halálozás. Modern irodalmunknak egyik legjelesebb tehetségű költőjét veszítettük el Reviczky Gyulában. Már régóta szenvedett tüdővészben, de a halalos korból Arco enyhe éghajlata sem tudá lábraállítani. A fővárosi sajtó a részvét legmelegebb hangjára emlékeztet meg a költő haláláról, pályatársai koszorúkkal halmozák el koporsóját s gyönyörű költeményekben örökték meg emlékezetét.

A párisi kirándulók már utban vannak hazafelé, a nagy napok fáradságai után jól fog esni a pihenés, — ha ugyan pihenni fognak, mert legalább emlékezetben számtalanszor kell visszaidézniök a nagyhirű fogadtatás s véget nem érő ünnepélyek részleteit, midőn az itthon maradtoknak elbeszélük. Az aug. 10-én induló második kirándulásban városunkból is többen vesznek részt, — figyelmeztetjük a kirándulókat, hogy itthon ne feledjék a — frakkot. A Munkási-estélyen a magyar kirándulónak egy tekintélyes része azért nem vehetett részt, mert — talán politikai elvből — ez idegen származásu salon öltönyt nem vitt magával.

Magyarország árforgalma a mult évben. Hazánk mult évi behozatala meghaladta a 465 millió forintot, míg a kivitel 19 millióval volt kevesebb. E jelentékeny különbséget a megelőző évek áru forgalmához képest nagy javulást képez. A gyártmányok és nyersanyagok ki- és behozatalában óriási a különbség. Mint nyersanyagot hazánk 376 millió forint értékűt vitt külföldre-ellenben a feldolgozott gyártmányok értéke, melyeket behoztunk, majdnem két ezer millió az utóbbi évek alatt! Ime a számok mily kézzel foghatóan sürgetik hazánkban a gyárak felállítását.

Furcsa számitás. Egy híres orvos — Richardson — azt állítja, hogy adjuk össze szülők és nagyszülők életkorát, s ez összegyet elosztva hattal, megtudhatjuk, hogy hány évig élünk.

Párisi kirándulók figyelmébe A belügyminiszter körrendeletileg felhívta a törvényhatóságot, hogy a Franciaországba utlevélért folyamodókat figyelmeztessék azon körülményre, miszerint a Németországon át való visszautazás előtt a párisi német nagykövetségnél látványosságok utlevelüket, mert máskülönben a határon feltartóztatják őket. Ily eset már több ízben fordult elő a kiállítás megnyitása óta.

Az új forintok. Julius 15-én kerültek forgalomba az új egyforintosok, melyeknek legnagyobb előnye az, hogy a régiéknél jóval kisebbek. — de a rajdszitmények nem nagy művészi ízlésre vallanak. Az uralkodó képe kellemetlen benyomást tesz, s a két oldalon levő angyalkák is nagyon furesa posztúrában vannak. Azonban néhány kilo egy esomóban így is megteszi a hatást.

Losoncz és Vidéke t. lapjaink foglalkozik lapunk múlt számában megjelent első cikkünkkel. Teljes elismeréssel szól a nőegyesületünk azon törekvéséről, hogy városunkban egy igényeinknek megfelelő felsőbb leányiskola állítsák. egyetértünk velünk abban, hogy ez irányban a kezdeményező lépések megtétele a nőegyesület feladata. Ez ideig Losoncznak sem volt leányiskolája. de mint örömmel vettük tudomásul, e tárgyban az ügyek már oly előhaladt állapotban vannak, hogy a leányiskolát nemsokára megnyithatják. Elismerésre méltó vívmány!

A belügyminiszter elrendelte, hogy a veszett állatok által történt marasokról hozzá azonnal jelentés tétessék.

Az italmérési jogra vonatkozólag. A m. kir. pénzügyminiszter 1966/889. P. M. sz. a. f. évi július 1-én közzétett körrendeletét boesátott ki: Az 1889. évi XXXIII. t. cz. 5. § ban nyert meghatalmazás alapján az igazságügyi miniszterrel egyetértőleg rendelem, hogy az italmérési jogra, vagy az italmérési jog helyébe lépett kártalanítási igényre vonatkozó összes igények és követelések, ideértve azokat a zálogjogi igényeket is, a melyeknek bejelentési határideje különben az 1888. XXXVI. t. cz. 21. § értelmében 1889. évi december 31-én jár le, az ugyanazon t. cz. 28. §. alapján vezetett naplóba leendő bejegyzés végett az illetékes kir. adófelügyelő, vagy kir. rendelt helyettesénél, ha az igénylő azt akarja, hogy igénye az 1889. évi XXXIII. t. cz. alapján adott előlegek erejéig a naplóba előtte bejegyzett zálogjogokat megelőzze, 1889. évi július hó 31-ig okvetlenül bejelentendők — mert az 1889. évi július hó 31-ike után érkező bejelentésekkel bevezettetni kért. bármily igényeket — ha érkezésük -- előtt az 1889. XXXIII. t. cz. alapján adott előlegek erejéig zálogjogok jelentetnének be, ezeket az utóbbi zálogjogok megelőzik.

A ludovika akadémiában ösztől kezdve több helyet fognak berendezni részint egész, részint félfizetésre. Ez ügyben a javaslat most készül a honvédelmi minisztériumban.

Az országos kisdiednevelési kiállítás, melyet a Mária Dorothea főhercegnő védnöksége alatt álló tanítónők egyesülete rendez. augusztus hó 8-án nyílik meg Budapesten a volt kerepesi-uti Belezna-kertben a nemzeti színház mellett. A kiállítás a kisdiedek összes ügyeit felkarelja s e mellett, hogy tanúságai maradóknak legyenek, kiváló orvosok, tanfériak s írók előadásokat fognak e tárgyakról tartani, melyek külön füzetekben adtnak ki. A kiállítás október közepéig tart belépti díj csak 30 kr. lesz.

Értesítés. Az ev. tiszakerületi eperjesi tanítóképző intézetben a teljesben ingyenes növendékek díjtalan felvétel, lakás, élelmezés és tanítás jótéteményeiben részesülnek. Ide nem érte kézikönyveik megszerzését és fehér s ágyneműjük gondozását. A kik felvételt és jótéteményben részesülni óhajtanak, folyamodványukat augusztus 15-ig az eperjesi ev. collegiumi igazgatóság-hoz terjeszték be. A folyamodványhoz keresztlevel, tanulmányi (legalább 4 gym. vagy real-, vagy polg. iskolai osztályról), orvosi esetleg szegénységi bizonyítvány is melléklendő. Kellő bizonyítványok hiányában a jótétemény elnyerése bajos és az esetleg feltételeken felvett növendék itt véteti tanulmányi s orvosi vizsgálat alá. — Felvételi s javítóvizsgálatok, valamint a beiratások folyó évi szept. 1-4. napján történnek. A tanítás szept. 5-én kezdetük meg. — Kelt Eperjesen. 1889. július 15. — A tiszakerületi eperjesi ev. tanítóképző igazgatósága.

Közép kereskedelmi iskola Turóc Sz.-Mártonban. A turóc-sz.-mártoni állami polgári iskolával kapcsolatos középkereskedelmi iskolában a beiratások augusztus hó 31-én, a rendszer tanítások pedig szeptember hó 3-án veszik kezdetüket. Az I. osztályba felvételnek: a) oly tanulók, kik a gymnasium, — real-, — vagy polgári iskola negyedik osztályát legalább elégséges sikerrel bevégezték s ezt bizonyítvánnyal kimutatják, b) oly tanulók, kik előző 14-ik évét betöltötték s az említett iskolák négy első osztályában tanított tárgyakból felvételi vizsgálatot állanak ki. Évenkénti tandíj: 10 frt (szegény tanulóknak az is elengedtetik); felvételi díj 2 frt. Szegényebb sorsu tanulók mérsékelt díjért, az intézethez kapcsolt köztartásban egyszerű, egészséges élelmezésben részesülhetnek. — A turóc-sz.-mártoni állami középkereskedelmi iskola első szervezetét, tantervét s jogait illetőleg minden tekintetben a többi középkereskedelmi iskolák- és kereskedelmi akadémiákkal egyenlő alapon helyzetetett, növendékei pedig az egy évi önkéntességre is jogosítvák. Bővebb felvilágosításokat szívesen nyújt az igazgatóság. — Turóc-Sz.-Mártonban, 1889. évi július hó 1-én. Boldis Ignác, igazgató.

Értesítés. A m. kir. államvasutak gépgyár igazgatósága megküldte alólírott kamarának az 1889-90. évben szükséges savtalan repeze égő és kenő-olaj szállítása iránti közzé tett pályázati hirdetményét, mit azzal hozunk tudomásra, hogy az érdekeltek a szállítási feltételeket a kamara irodájában megtekinthetik. — Miskolczon, 1889. évi július 3-án — A kamara elnöksége: Kulesár Károly, h. elnök. Bónis Bertalan, h. titkár.

Apró humoros elbeszélések és rajzok. Jeszenák Rafael losonczyi főg. tanár derék vállalatából megjelent a 2-ik füzet. Ára 50 kr. A lélekvidámító olvasmányokkal telt füzetet, melynek tartalma a viláig legelső humoristáinak műveiből került ki. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A Magyar Szemle irodalmi pályázata. A Magyar Szemle, ez a Rudnyánszky Gyula jeles költőnk szerkesztésében és Kaczvinszky Lajos kiadótulajdonában megjelent

szépirodalmi hetilap legújabb ismét két pályázatot hirdet, és pedig: I. Eredeti költeményre, mely lehet, dal, óda, elégia, ballada, románca, tanköltemény vagy szatira. Jutalma egy darab 20 frankos arany. II. Kisebb humoros beszélykére, mely 1/2 esetleg 1, legfőleg 2 nyomtatott ívre terjedhet. Jutalma egy darab 20 frankos arany. A pályaművek jelzés levélke kíséretében idegen kézzel s a papírosnak csak egyik oldalán írva 1889. évi augusztus 1-ig A Magyar Szemle szerkesztőségébe küldendők be. A jutalmat mindkét pályázatnál okvetlenül kiadják és a jutalmazott pályaműveken kívül a megdíesértek is a Magyar Szemleben fognak megjelenni. — A Magyar Szemle, ezt a kitűnő szépirodalmi hetilapot máskülönben is igen melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Rendkívüli gazdag, változatos és becses tartalma, közleményei nagyérdekek és élvezetet nyújtanak, a mit még fokozdus játékvratata, a hol minden számban 5-10 ügyes talány szórakoztatja a közönséget, s a szerkesztőség hetenkint 3-6 becses jutalmat sorsol ki a megfejtők közt. A Magyar Szemle figyelmé mindenre kiterjed s pompás tartalmának szépirodalmi olvasmányai mellett a társadalmi élettről is hű képet, szellemes rajzot ad. A Magyar Szemle előfizetési ára félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.,

mely összeg a Magyar Szemle kiadóhivatalába küldendő (Budapest, VI. ker. új utca 14). A kiadó hivatal megtárványszámokat bárkinek ingyen és bérmentve küld.

A nyár. A magyar közönség nemesak nyáron, de télen is ritkán olvas, még ritkábban vásárol verses könyveket. De még a legprózaibb halandót is meghódítja a költészetnek az idei nyár. T. i. Rudnyánszky Gyula újabb (1886-1889) költeményei jelentek meg épen most „Nyár” czím alatt egy igen diszes, fiom kiállítású nagy kötetben. Ez a könyv valóban rendkívül becses gyűjtemény s megjelenése határozottan irodalmi eseménynek mondható. A pompás kötet, melynek ára 2 forint, Rudnyánszky Gyula költészetének legszebb, teljesen kiforrott, érett gyümölcseit tartalmazza s mi nem tudjuk elég forrón ajánlani megszerzését. Egy művelt család asztalán se volna szabad a kitűnő poeta e nagybecsű munkájának hiányozni. Megrendelhető a Magyar Szemle szerkesztőségében Budapesten vagy akármely könyvkereskedésben.

Felelős szerkesztő: Dr. Veres Samu.

Kiadó-tulajdonos: Dr. Bernáth István.

Magán-hirdetések:

FLEISCHER és TÁRSA

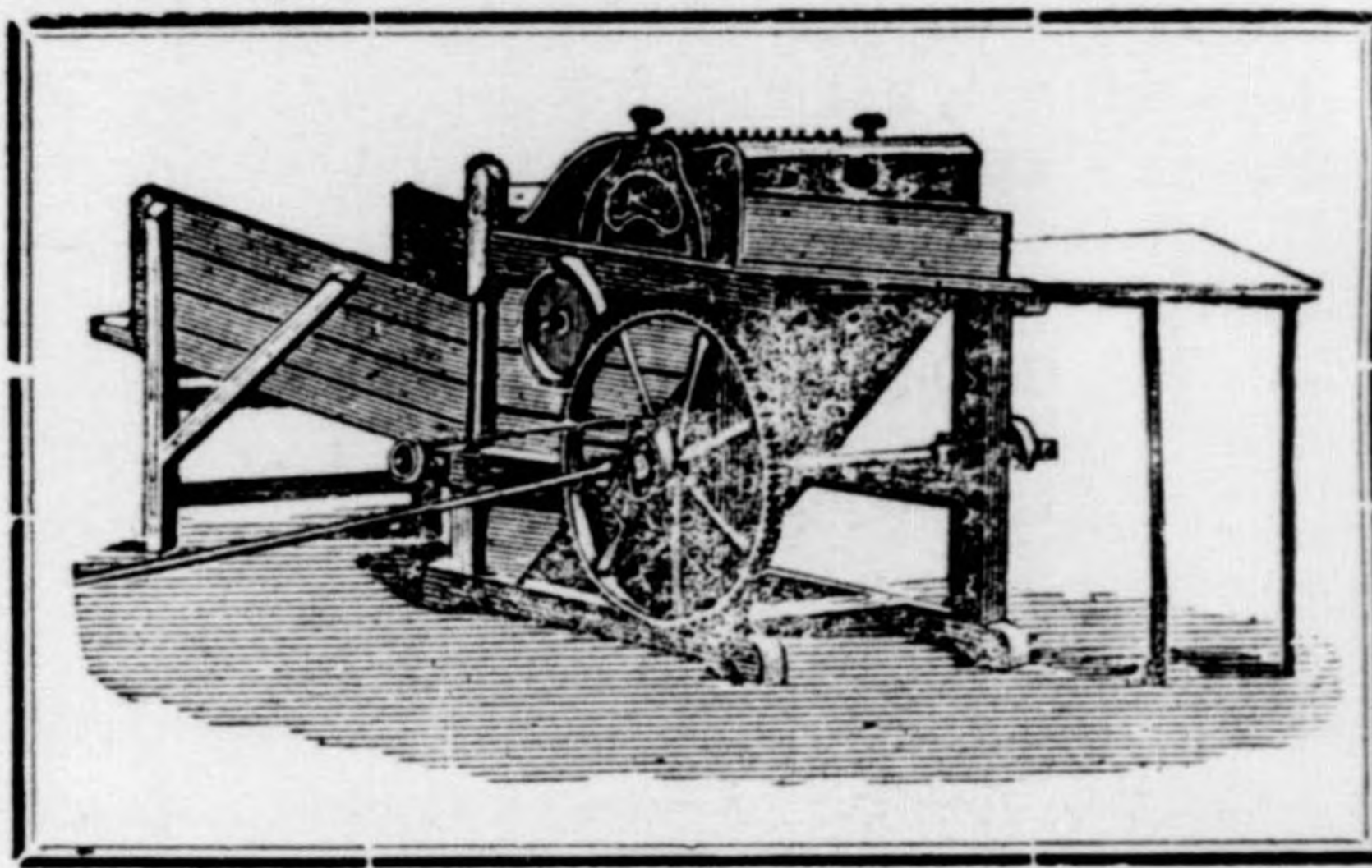
gépgyára és vasöntődéje Kassán, eperjesi-ut 16. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czél szerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a **közeledő nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészületeit könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül.

Backer- és magtár-rostait, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat.** — **Szeszgyárberendezéseket**, m. péld. **Henzefőzők, kavaró-készületek, maláta- és burgonya-zúzókat** stb.

➡ Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletét tartjuk állandóan. ➡
Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük. 3-6

Hirdetmény.

2153. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Hegedüs Mihály felperes** végrehajthatónak **Hegedüs Pál alperes** végrehajtást szenvedő elleni 30 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszécs községben fekvő a rimaszécsi 157. sztk. A. 1-11. 15. 16. sorszám alatt 1/6 urb. telekből 98/b. számú házból és urb. erdő s legelő illetményből Hegedüs Pált illető egy negyed 1/4 részre az árverést 361 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1889. évi szeptember hó 12-ik** napján d. e. 10 óraker Rimaszécs községbe a község házához tűzetik ki, a megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 36 frt 10 kr készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombát, 1889. márcz. hó 27-ik napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Hánrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

2645. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy **özv. Császár Mihályné** végrehajthatónak **kisk. Császár Gedeon** végrehajtást szenvedő elleni 63 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Cs-iz községben fekvő a cs-iz 13. sztkben foglalt 58/d. 325/e. 342/b hrszámokból és szám nélküli házból Császár Gedeon 1/6 rész jutalékára az árverést 3474 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1889. évi augusztus hó 21-ik** napján d. e. 10 óraker Cs-iz községben a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 347 frt 40 kr készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombát, 1889. évi április hó 11. napján.
A rimaszombati kir. tszék mint tkkvi hatóság.
Hánrich, kir. tszéki bíró.

A földbirtokos és termelő közönségnek.

Van szerencsénk a földbirtokos és búzatermelő közönséget ez idén is figyelmeztetni, miszerint mi mindenkor eladó búzakészleteikre reflectálunk, s mint az utolsó kéz, mindig a lehető legmagasabb napi árakat fizethetjük, miért is kérjük, hogy eladási ajánlataikkal bizalmasan hozzánk fordulni sziveskednének, hogy a közvetlen érintkezés összes előnyeit ez által maguknak biztosithassák. — Részünkről a legsimább lebonyolításról és couláns eljárásról biztosithatjuk.

Tornallya s környékére nézve felhatalmaztuk **Deutsch Mór urat**, hogy a búzabevásárlást számunkra a lehető legmagasabb napi árakon eszközölje.

Losonczyi gőzmalom.

➡ Utánnyomat nem fizettetik. ➡

2-4